

در گفتگو بامهدی چمران مطرح شد:

چمران مجذوب امام شد / نامه‌های چمران را چریک‌های فدایی خلق دستبرد زدند / چ مثل چمران بود

۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۳ ساعت ۲۲:۰۴

عضو شورای شهر گفت: چمران نامه‌ای را که دولت بازرگان نوشت، امضا نکرد. دولت به قم رفت، دکتر نرفت، بعد از اینکه بازرگان از نخست‌وزیری استعفا کرد، دکتر ماند و به فرمان حضرت امام(ره) وزیر دفاع شد.

فارس: مهدی چمران در سال ۱۳۲۰ در تهران به دنیا آمد. وی فارغ التحصیل مقطع کارشناسی ارشد معماری در دانشگاه تهران است.

وی عضو کمیته استقبال از امام خمینی (ره) و جانشین فرمانده ستاد جنگ‌های نامنظم (شهید دکتر مصطفی چمران) بوده است. در مقاطعی، ریاست دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران و بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس را بر عهده داشته و معاون فرهنگی ستاد فرماندهی کل قوا و مشاور تحقیقات علمی رئیس ستاد فرماندهی کل قوا نیز بوده است. ریاست شورای عالی استان‌ها از زمان تاسیس تاکنون نیز از جمله مسئولیت‌های اجرایی او است.

وی که از چهره‌های شاخص جریان اصولگرایی است، با پیروزی قاطع ائتلاف آبادگران در دومین دوره شورای شهر تهران به رهبری وی، به عنوان ریاست این شورا انتخاب شد و در دوره بعد نیز این جایگاه را حفظ کرد.

وی در دور چهارم نیز به شورا راه یافت و عضو شورای شهر است. به بهانه فیلم «چ» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیا با مهدی چمران جانشین فرمانده ستاد جنگ‌های نامنظم (شهید دکتر مصطفی چمران) و عضو شورای شهر تهران به گفت‌وگو پرداختیم که در ذیل می‌خوانید.

*نظرتان در مورد فیلم «چ» چیست و آیا در مراحل ساخت فیلم با آقای حاتمی‌کیا تعامل داشتید؟

قبل از نگارش فیلم‌نامه فیلم «چ» با ابراهیم حاتمی‌کیا همفکری داشتم. بعد از اینکه حاتمی‌کیا فیلم‌نامه را نوشت متن را مطالعه

کردم و اشکالاتی که به نظرم در متن وجود داشت را به ایشان گفتم که برخی اشکالات را پذیرفت و اصلاح کرد. و برخی دیگر را نپذیرفت.

* در طول ساخت فیلم با حاتمی کیا همفکری داشتم

به هر حال فیلم را ساخت. در طول زمان فیلمبرداری فیلم در تهران و پاوه برخی صحنه را حضور یافتیم. به نظرم فیلم «چ» فیلم خوبی است. حاتمی کیا هر تصویری که از چمران داشت موفق شده است در فیلم به نمایش بگذارد.

*چمران حاتمی کیا، چمران روحانی و خاص است

اصولا کارگردان فیلم چ نمی توانست همه ابعاد شهید چمران را در قالب یک فیلم داستانی به نمایش بگذارد. چمرانی که در این فیلم به نمایش گذاشته شده است خیلی روحانی و خاص است.

*حاتمی کیا قصد نداشت جنبه‌های حماسی شهید چمران را به نمایش بگذارد

ابراهیم حاتمی کیا قصد نداشت جنبه‌های حماسی شهید چمران - به خصوص در پاوه که خیلی خیلی مهم بوده است - را نشان دهد. چون جنبه حماسی شهید چمران بعد از فرمان امام تازه شروع می‌شود. بعد از فرمان امام، دکتر حملاتش را شروع می‌کند و بعد از ۱۲ روز کردستان را آزاد می‌کند.

*دکتر چمران در تعقیب ضد انقلاب و جب و جب کردستان را گشته است

دکتر چمران برای پاک سازی کردستان از ضد انقلاب و جب و جب این استان را گشته است حماسه تازه از آنجا شروع می‌شود. نیروهای ارتش با بالگردها و نیروهای مردمی به کمک چمران آمده بودند. البته مقاومت پاوه یک حادثه بسیار مثال زدنی بود. که این فیلم تا اندازه‌ای موفق شده است آنرا نشان دهد. این فیلم مستند نبود بلکه داستان گو است که اشارتی به زندگی چمران در دروان تحصیل در آمریکا و لبنان دارد که اشارت بسیار زیبایی است.

من چون به جزییات زندگی و نوشته‌های دکتر چمران آشنا هستم متوجه نکته‌سنجی چمران در این فیلم هستم و می‌دانم نکات بسیار عمیقی در فیلم وجود دارد. که اگر مخاطب دست نوشته‌های دکتر چمران را خوانده باشد متوجه می‌شود که فیلمساز چه نکاتی را از این دست‌نوشته برداشته است.

*فیلم بیشتر نمایشگر وجه عقلانی شهید چمران و تردیدهایش است. تا جنبه عرفانی دکتر آیا خود آقای حاتمی کیا عامدانه خواسته جنبه عقلانی شهید چمران را نشان دهد؟

شهید چمران تردید نداشته است. قطعاً برای شهادت آماده بوده است. شهید چمران شهید فلاحی را که فرمانده نیروی زمینی بوده است و به همراه چمران به پناه آمده بود به اصرار برگرداند چون معتقد بود که اگر می ماند شهید می شد. اصرار کرد برگردد و برای چمران کمک های پشتیبانی بفرستد.

اما برخی ها می گویند شهید فلاحی فرمانده نیروی زمینی بوده است. بدون تشریفات پناه نمی رفته است. اما شرایط انقلاب را در نظر نمی گیرند چون هنوز ارتش ساماندهی مجدد نشده بود. در ضمن ارتش که ارتش شاهنشاهی نبود اگر کتاب «کردستان» را مطالعه کنید متوجه می شوید جنگ چمران در کردستان بیشتر در پاسگاه ژاندارمری بوده است. در پاسگاه بود که نیروهای تجزیه طلب تا ۷ تا ۸ قدمی محل اسکان چمران پیش روی می کنند. و با بلند گو اعلام می کنند ما سر دکتر چمران را می خواهیم . حتی محمد شعبانی را فرمانده پاسبانی گذاشته بود. که حاتمی کیا فرصت نکرد به موضوعاتی مانند ژاندارمری بپردازد. و به این موضوعات به خاطر محدودیت ساخت فیلم از نظر زمانی ورود نکرده چون اگر ورود می کرده است باید یک فیلم دیگر می ساخت.

اگر دکتر خواست با گروه تجزیه طلب صحبت کند برای اتمام حجت بوده است و تقریباً می دانسته است که این افراد اهل مصالحه نیستند. می خواست اتمام حجت کند. تا شاید جلوی خونریزی ضد انقلاب در شهر گرفته شود چون شهید چمران می دانست گروه های مخالف در شهر خونریزی می کنند مانند خونریزی که این گروه ها که در بیمارستان کردند عکس هایی از این فجایع وجود دارد که در فیلم قابل نشان دادن نبود.

حاتمی کیا بسیار سعی کرده است جنبه انسانی شهید چمران را نشان دهد حتی در فیلم به مردم دستور می دهد حق تیراندازی به اسرا را ندارید جنبه های از آدابی است که از ائمه آموختیم فیلمساز آن وقایع را نشان می دهد حتی لباس پلنگی که چمران در جنگ های نامنظم می پوشد استفاده نکرد و از لباس شخص استفاده کرد.

شاید مردم آنچه از شهید چمران برداشت می کنند مرد جنگی است این فیلم نشان می دهد که چمران فقط مرد جنگ نبوده است.

* آقای ابراهیم یزدی دبیر کل نهضت آزادی معتقد است آقای مهدی چمران دکتر را از زاویه دید خود نشان می دهد تا چمران واقعی؟

_ همه اسناد و دست نوشته شهید چمران اعم از منتشر شده ها و غیرمنتشر شده ها موجود است و آن اسنادی که منتشر کردم جز

مقدمه‌اش چیزی از خودم منتشر نکردم. آنچه چمران را معرفی می‌کند دست‌نوشته‌های اوست. من هم گفتم شهید چمران وقتی بعد از انقلاب به ایران برگشت بارها گفته است دیگر دوران احزاب به سر آمده است. حتی دوستانش به چمران انتقاد می‌کردند چرا جبهه رفتی؟ حتی یکی از دوستان حزبی آمده بود و گفته بود قرار نبود شهید چمران، جبهه برود و شهید شود. اما پرسش اینجاست مگر جنگ و شهادت جنبه دستوری دارد؟! مگر دست ماست؟! حتی دست خود شهید چمران نبود.

چمران نامه‌ای که دولت بازرگان نوشت را امضا نکرد دولت به قم رفت، دکتر نرفت، بعد از اینکه بازرگان از نخست‌وزیری استعفا داد دکتر در مقام وزیر ماند به فرمان حضرت امام وزیر دفاع شد و خود را در چارچوب حزب محصور نکرد.

دکتر با اعضای حزب ارتباط خوب و صمیمانه داشت اما نه تنها با حضرت امام ارتباط داشت بلکه مجذوب حضرت امام بود.

چمران به ایران آمد که به لبنان برگردد یک ساک دستی دستش گرفته بود - ساکش هم در ماشین من بود- چریک‌های فدایی ساکش را دستبرد زدند و پاسپورت و شناسنامه‌اش را پس آوردند نامه‌هایی در ساک بود که نیآورده بودند و شهید خیلی ناراحت شد. امام به ایشان فرمود در ایران بمان اگر ایران درست شود لبنان درست می‌شود و دکتر گفت: امام درست می‌فرماید. و بعدها همین موضوع را در سخنرانی‌هایش از قول امام نقل کرد. سخنرانی شهید چمران در مورد امام را برای حاج احمد آقا خمینی فرستادم ایشان بوسیدند و برای پخش به صدا و سیما دادند و پخش کرد. شهید چمران با نهضت آزادی‌ها دوستی داشت ولی امام برای او بالاتر از دوستی بود

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۶۵۶۴/مجله-فدایی-های-چریک-های-نامه-امام-مجنوب-چمران/>